

با نام او

سازماندهی منابع رایانه ای و منابع اینترنتی

ملیحه درخوش

دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی

دانشگاه فردوسی مشهد

آذر ۱۳۹۴

اطلاعات = محتوا

فراداده = ظرف

استانداردها و قالبهای تبادل = امکان تبادل
ظرفها و محتواها

بستر نحوی = امکان حمل ظرف

QA76 Clark, Michael
.55 Cultural treasures of the Internet / M. Clark. -- Upper
.C58 Saddle River, N.J. : Prentice Hall, 1995.
1995 xxix, 313 p. : ill. ; 24 cm.
ISBN 0132096692.

1. Computers--Cultural Impact. 2. Internet--Cultural Impact.

ISBD

نواحی آی.اس.بی.دی.

- ناحیه عنوان و بیان مسئولیت: (ناحیه ۱)
  - عنوان کامل
  - نام عام مواد
  - عنوان برابر
  - اطلاعات عنوان دیگر
  - شرح بیان مسئولیت (نویسنده، ویراستار، مترجم و...)
- ناحیه ویرایش: (ناحیه ۲)
- ناحیه خاصی برای نوع یا ماده منبع (مانند مقیاس نقشه ها): (ناحیه ۳)
- ناحیه نشر، تولید، توزیع: (ناحیه ۴)
- ناحیه توصیف فیزیکی (مانند تعداد صفحات یک کتاب یا تعداد سی دی های موجود در یک بسته): (ناحیه ۵)
- ناحیه فروست: (ناحیه ۶)
- ناحیه یادداشت: (ناحیه ۷)
- شناسه های منبع (مانند شابک، شابن و ...): (ناحیه ۸)

ورود کامپیوتر

- دهه ۱۹۶۰ میلادی
- استفاده از قواعد و استانداردهای کتابداری
- بازیابی صحیح منابع
- نمایش مناسب اطلاعات
- دسترس پذیری اطلاعات
- ایجاد فراداده های کامپیوتری

ورود کامپیوتر

- دهه ۱۹۶۰ میلادی
- استفاده از قواعد و استانداردهای کتابداری
- بازیابی صحیح منابع
- نمایش مناسب اطلاعات
- دسترس پذیری اطلاعات
- ایجاد فراداده های کامپیوتری

- دهه ۱۹۶۰: تلاش اروپا و امریکا برای ایجاد زمینه ای به منظور تبادل اطلاعات و دستیابی به یک استاندارد
- کنفرانس پاریس (۱۹۶۱): تدوین قواعد فهرستنویسی ملی مبتنی بر اصول پاریس
- در سال ۱۹۷۱ نیز قواعد استاندارد بین المللی توصیف کتابشناختی برای تک نگاشت ها (M)(ISBD) توسط ایفلا تدوین و منتشر شد. پس از آن سایر استانداردهای بین المللی توصیف کتابشناختی منتشر شد و در کشورهای مختلف به کار گرفته شد.
- سازمان بین المللی استاندارد (ایزو) نیز استاندارد بین المللی تبادل اطلاعات کتابشناختی (ISO2709) را منتشر کرد. با استفاده از این استاندارد راه مبادله اطلاعات از طریق پیشینه های قابل خواندن با ماشین هموار شد.
- به دلیل وجود قوانین و شیوه های گوناگون برای فهرستنویسی و نیز عدم وجود راهکاری برای نشان دادن محتوای پیشینه ها، تبادل اطلاعات ماشینی با مشکل روبرو بود.

- کتابخانه کنگره امریکا که از دهه پنجاه به فکر ماشینی کردن نظام فهرست نویسی خود بود، پس از حدود ده سال تجربه، سرانجام در سال ۱۹۶۸ موفق شد حدود ۵۰ هزار کتاب را با فرمت ماشین خوان فهرست کند.
- این نظام که به مارک معروف شد، نه برای مبادله اطلاعات، بلکه بیشتر به منظور سازماندهی، اشاعه و بازیابی آسان و سریع اطلاعات به وجود آمد.
- پس از آن کشورهای مختلف به دلیل ویژگیهای خاص زبانی و فرهنگی برای کشور خود دست به ایجاد مارک ملی زدند. به همین دلیل است که امروزه شاهد مارک امریکا، مارک انگلیس، مارک کانادا، مارک ایران و ده ها مارک ملی دیگر هستیم.
- هیچ کدام از این مارک ها قابلیت تبدیل مستقیم به یکدیگر را ندارند. به همین دلیل در صورت استفاده از هر مارک، باید برای آن برنامه تبدیلی نوشته شود.

مارک=فهرستنویسی ماشین خوان

MARC= (MACHINE-Readable Cataloging)

- ۱۹۵۰: استفاده از روشهای خودکار در کتابخانه کنگره
- ۱۹۶۳: بررسی ماشینی کردن فهرستنویسی و نمایه سازی (گروه مشورتی)
- ۱۹۶۶: ارائه طرح مارک
- ایجاد مارکهای مختلف و مخصوص کشورها
- تبدیل یو.اس. مارک به مارک ۲۱
- مارک جهانی یا یونی مارک
- استفاده از فیلدهای عددی
- استفاده از سابفیلدها به منظور جزئی کردن اطلاعات
- ارائه جزییات زیادی از اطلاعات
- مارک ۲۱: کتابشناختی، مستندات، موجودی، رده بندی، جامعه

مارک ۲۱

- حاصل همگون سازی USMARC و CAN/MARC
- در ۱۹۹۷ و ابتدای ۱۹۹۸ این فراداده ۷ به روزرسانی شد و به علت ورود به قرن ۲۱ به مارک ۲۱ معروف شد.
- این فراداده به دلیل بعد بین المللی و گسترش در دنیا مهم و مناسب است.

مارک ۲۱ برای نمایش و تبادل اطلاعات شامل ۵ فرمت است:

- *MARC 21 Format for Authority Data; MARC 21 Format for Bibliographic Data; MARC 21 Format for Classification Data; MARC 21 Format for Community Information; and MARC 21 Format for Holdings Data*

- [Introduction \[Full | Concise\]](#)
- [Format Summary](#)
- [Leader \[Full | Concise\]](#)
- [Directory](#)
- [00X: Control Fields](#)
- [01X-09X: Numbers and Code Fields](#)
- [Heading Fields - General Information](#)
- [1XX: Main Entry Fields](#)
- [20X-24X: Title and Title-Related Fields](#)
- [25X-28X: Edition, Imprint, Etc. Fields](#)
- [3XX: Physical Description, Etc. Fields](#)
- [4XX: Series Statement Fields](#)
- [5XX: Note Fields](#)
- [6XX: Subject Access Fields](#)
- [70X-75X: Added Entry Fields](#)
- [76X-78X: Linking Entry Fields](#)
- [80X-83X: Series Added Entry Fields](#)
- [841-88X: Holdings, Location, Alternate Graphics, Etc. Fields](#)
- [Appendix A: Control Subfields](#)
- [Appendix B: Full Level Record Examples](#)
- [Appendix C: Minimal Level Record Examples](#)
- [Appendix D: Multiscript Records](#)
- [Appendix E: Alphabetical List of Ambiguous Headings](#)
- [Appendix F: Initial Definite and Indefinite Articles](#)
- [Appendix G: Format Changes for Update No. 21 \(September 2015\)](#)
- [Appendix H: Local Data Elements](#)
- [Appendix I: Organization Code Sources](#)

Firdowsi

Shahnameh. Selections. English

Shahnameh : the Persian book of kings / by

Abolqasem Ferdowsi ; translated by Dick Davis; with
a foreword by Azar Nafisi.- New York : Viking, 2006.

xxxvii, 886 p. : ill. ; 25 cm.

ISBN: 0670034851

Portion of title: Persian book of kings

Includes index.

1. Persian Poetry – 10th century – translations into
English I. Davis, Dick, 1945- II. Title III. Publisher
PK 6456 .A13 D3813 2006

Shahnameh : the Persian book of kings / by Abolqasem Ferdowsi ; translated...

Relevance:

LC control no.: 2005042352

LCCN permalink: <http://lccn.loc.gov/2005042352>

Type of material: Book (Print, Microform, Electronic, etc.)

Personal name: Firdawsi

Uniform title: Shahnameh. Selections. English

Main title: Shahnameh : the Persian book of kings / by Abolqasem Ferdowsi ; translated by Dick Davis; with a foreword by Azar Nafisi

Published/Created: New York : Viking, 2006

Description: xxxvii, 886 p. : ill. ; 25 cm.

ISBN: 0670034851

Portion of title: Persian book of kings

Related names: Davis, Dick, 1945-

Notes: Includes index

LC classification: PK6456.A13 D3813 2006

Dewey class no.: 891/.5511

Language code: eng per

Electronic file info: Sample text <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0719/2005042352-s.html>

Publisher description <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0719/2005042352-d.html>

Contributor biographical information <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0719/2005042352-b.html>

Links: [Sample text](#)

[Publisher description](#)

[Contributor biographical information](#)

CALL NUMBER: PK6456.A13 D3813 2006

Copy 1

LCCN Permalink: <http://lcn.loc.gov/2005042352>

000 01425cam a2200313 a 450

001 14107977

005 20130530141144.0

008 050914s2006 nyua i 001 p eng

906 __ |a 7 |b cbc |c orignew |d 1 |e ocip |f 20 |g y-gencatlg

925 0_ |a acquire |b 2 shelf copies |x policy default

955 __ |a pc24 2005-09-14 to RCCD |i yh57 2005-09-15 |e yh31 2005-09-15 to Dewey |a aa05 2005-09-19 |a wrb/sel 2006-03-17 1 copy to cip ver |a yh00 2006-03-22 CIP ver. copy rec'd. |f yh16 2006-04-19 |e yh16 2006-04-19 to BCCD |a pv01 2006-05-08 copy 2 to BCCD

010 __ |a 2005042352

020 __ |a 0570034851

040 __ |a DLC |c DLC |d DLC

041 1_ |a eng |h per

042 __ |a pcc

050 00 |a PK6456.A13 |b D3813 2006

082 00 |a 891/.5511 |z 22

100 0_ |a Firdawsil,.

240 10 |a Shaḥnāmah. |k Selections. |l English

245 10 |a Shahnameh : |b the Persian book of kings / |c by Abolqasem Ferdowsi ; translated by Dick Davis; with a foreword by Azar Nafisi.

246 30 |a Persian book of kings

260 __ |a New York : |b Viking, |c 2006.

300 __ |a xxxvii, 886 p. : |b ill. ; |c 25 cm.

500 __ |a includes index

700 1_ |a Davis, Dick, |d 1945-

856 41 |3 Sample text |u <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0719/2005042352-s.html>

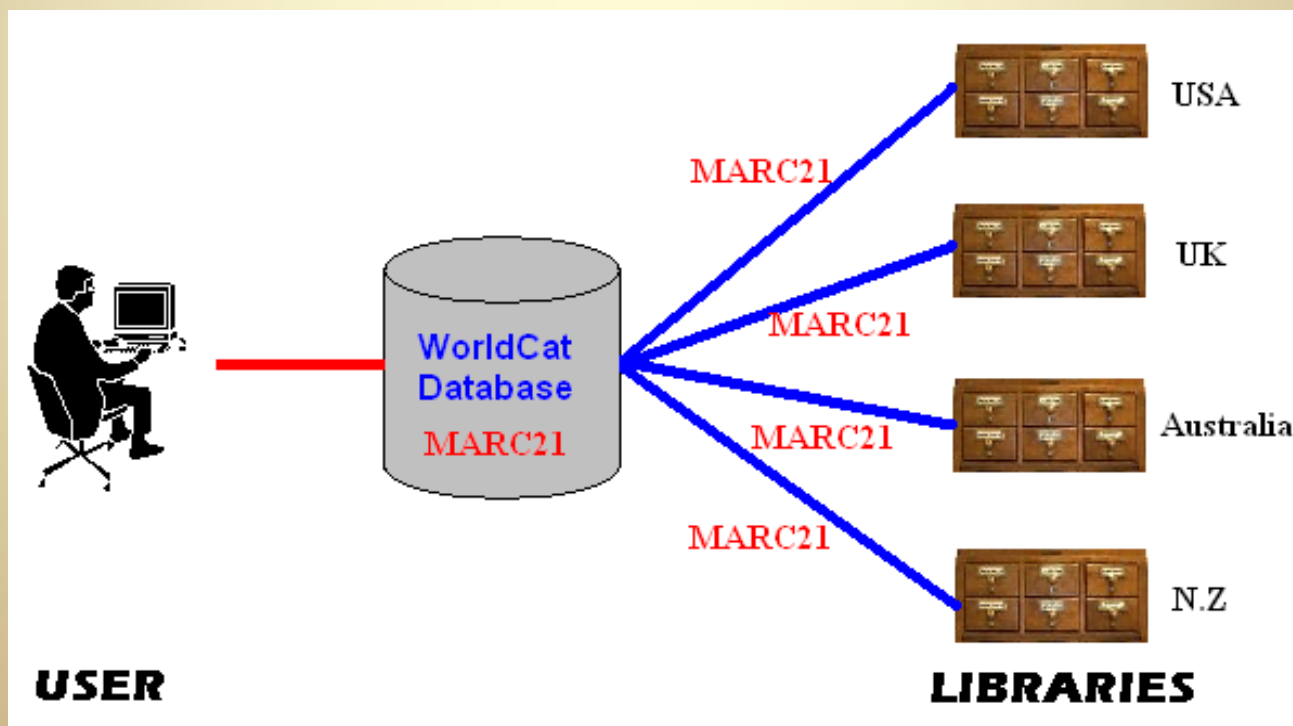
856 42 |3 Publisher description |u <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0719/2005042352-d.html>

856 42 |3 Contributor biographical information |u <http://www.loc.gov/catdir/enhancements/fy0719/2005042352-b.html>

Activate Windows

نمونه ای از میانکنش پذیری بین کتابخانه ها

- WorldCat بین چند کتابخانه پراکنده با یک فراداده (مارک ۲۱) به میانکنش پذیری دست یافته است.

بستر نحوی

- زبان نشانه گذاری فرامتن

(HyperText Markup Language:HTML)

- استفاده از برچسبهای مشخص (مبتنی بر زبان)

- زبان نشانه گذاری گسترش پذیر

(Extensible Markup Language:XML)

- استفاده از برچسبهای انعطاف پذیر (مبتنی بر زبان)

- `<html xmlns="http://www.w3.org/1999/xhtml">`
- `<head>`
- `<title>Library of Congress Home</title>`
- `<meta http-equiv="Content-Language" content="en-us" />`
- `<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=utf-8" />`
- `<meta name="keywords" content="library of congress, nation's library, national library, catalog, copyright office, american memory, global gateway, exhibitions, america's library, thomas, national digital preservation program, researchers, librarians, teachers, today in history, poetry, poet laureate, digital images, maps, motion pictures, video, sound recordings, audio, prints, photographs" />`
- `<meta name="description" content="The Library of Congress. The Library of Congress is the nation's oldest federal cultural institution, and it serves as the research arm of Congress. It is also the largest library in the world, with more than 120 million items. The collections include books, sound recordings, motion pictures, photographs, maps, and manuscripts." />`
- `<meta name="google-site-verification" content="ebu7cTCSzaCIGC9O5_7aP7l8lbsXSEHbVKJsoeaapKo" />`
- `<link rel="stylesheet" media="print" type="text/css" href="/css/loc_print2col_ss.css" />`
- `<link rel="search" type="application/opensearchdescription+xml" href="http://www.loc.gov/opensearch_desc.xml" title="Library of Congress" />`
- `<style type="text/css">@import url(/css/loc_standard_ss.css);@import url(/homepage/css/home.css);</style>`
- `<script type="text/javascript" src="/homepage/swf/swfobject.js"></script>`
- `<script language="JavaScript" type="text/javascript"><!--function framebreakout() { if (top.location != location) { top.location.href = document.location.href; } }//--></script><script type='text/javascript' src='http://www.loc.gov/global/foresee/foresee-trigger.js'></script>`
- `</head>`

معایب اچ.تی.ام.ال

- تگهای مشخصی در این زبان وجود دارد که باعث می شود در توصیف منابع محدودیت به وجود آید.
- کار با این زبان ساده است و حروف بزرگ و کوچک برای آن یکسان است. همچنین تگهای پایانی اهمیت زیادی ندارند اما همین موارد باعث مشکل در بازیابی توسط مرورگرها می شود.
- در بعضی تگها مقادیر در " " قرار نمی گیرند.
- بعضی ویژگیها بدون مقدار نوشته شده اند اما ظاهر یک صفحه درست به نظر می رسد،
- اما برای بعضی از مرورگرها قابل بازیابی نیست.

مزایای ایکس ام ال

- شباهت زیادی به اچ تی ام ال دارد اما فراتر از زبان طراحی صفحه وب است و خالق زبانهای دیگر است.
- برچسبهای این زبان از محدودیت زبان اچ تی ام ال برخوردار نیست.
- در این زبان به حروف کوچک و بزرگ و استفاده از مقادیر و ویژگیها و علامتها از جمله “” کوتیشن تاکید می شود.
- از اچ تی ام ال سخت تر است اما قدرت منحصر بفرد آن به طراحان امکان مدیریت اطلاعات را در مقیاس وسیعی می دهد.
- در این زبان ساختار سلسله مراتبی می تواند به خوبی رعایت شود.

ایکس ام ال

برچسب   ویژگی   مقدار

<titleInfo type="abbreviated">

<title>LIS</title>

</titleInfo>

نمونه مثال ایکس.ام.ال.

- `<name language="English">Tiger</name>`

- `<endangered-species>`
  - `<animal>`
    - `<name>Tiger</name>`
    - `<threat>poachers</threat>`
    - `<weight>500pounds</weight>`
  - `</animal>`
- `</endangered-species>`

مارک ایکس ام ال

- در سال ۱۹۹۵ کتابخانه کنگره از اس جی ام ال برای کدگذاری داده های مارک ۲۱ استفاده کرد.
- در قدم بعدی از ایکس ام ال استفاده شد.
- ایکس ام ال در سال ۱۹۹۸ توسط کنسرسیوم جهانی وب (W3C) به عنوان استاندارد برای بازنمودن و تبادل داده های روی وب توسعه یافت.
- استفاده از ایکس ام ال به ارائه ساختاری معنایی در وب کمک می کند.
- استفاده از این زبان به ایجاد مدارکی خود-توصیف می انجامد.

مارک ایکس.ام.ال.

- هسته این فراداده در بستر نحوی ایکس.ام.ال. و با استفاده از داده های مارک ۲۱ تعریف شده است.
- بخشی از رکورد مارک ایکس.ام.ال. مربوط به عنوان و تکرار نام پدیدآور:
  - `<datafield tag="245" ind2="0" ind1="1">`
    - `<subfield code="a">Arithmetic /</subfield>`
    - `<subfield code="c">Carl Sandburg ; illustrated as an anamorphic adventure by Ted Rand.</subfield>`
  - `</datafield>`

MARCXML record (continued)

```
<datafield tag="245" ind1="1" ind2="0">
  <subfield code="a">Germany by bike :</subfield>
  <subfield code="b">20 tours geared for discovery /</subfield>
  <subfield code="c">Nadine Slavinski.</subfield>
</datafield>
<datafield tag="260" ind1=" " ind2=" ">
  <subfield code="a">Seattle, Wash. :</subfield>
  <subfield code="b">Mountaineers,</subfield>
  <subfield code="c">c1994.</subfield>
</datafield>
<datafield tag="300" ind1=" " ind2=" ">
  <subfield code="a">238 p. :</subfield>
  <subfield code="b">ill., maps ;</subfield>
  <subfield code="c">22 cm.</subfield>
</datafield>
<datafield tag="440" ind1=" " ind2="0">
  <subfield code="a">By bike</subfield>
</datafield>
<datafield tag="500" ind1=" " ind2=" ">
  <subfield code="a">Includes index.</subfield>
</datafield>
<datafield tag="650" ind1=" " ind2="0">
  <subfield code="a">Bicycle touring</subfield>
  <subfield code="z">Germany</subfield>
  <subfield code="x">Guidebooks.</subfield>
</datafield>
</record>
```

فهرست نویسی منابع اینترنتی

اولویتهای انتخاب منبع اطلاعات

1. منبع اصلی اطلاعات: صفحه عنوان ، نمایش یا بروندادی از فایل مورد نظر (مانند فایل همراهی برای توضیح یا فراداده)
2. اطلاعات از صفحه شخصی، صفحه وب و یا خود فایل
3. نقاطی از فایل مانند فایل “read me”، صفحه “about” و یا فایل‌های مستند همراه منبع
4. عنوانی از هر گونه توصیف یا استناد برای فایل در نظر می گیریم.
5. نام فایل را برای عنوان به کار می بریم.
6. گزینش یک عنوان برای فایل مورد نظر

عنوان کامل

- عنوان کامل: عنوان کامل یک منبع اینترنتی از منبع اصلی اطلاعات اخذ می شود. علاوه بر آن منبع اطلاعاتی که عنوان از آن گرفته شده در قالب یک یادداشت آورده خواهد شد.
- کاملترین شکل عنوان را در نظر می گیریم.
- در مارک ۲۱، این فیلد معادل ۲۴۵ است.
- در یونی مارک معادل ۲۰۰ است.

عنوان (مثال)

- 200 00 \$aI hate computers
- 245 00 \$aJournal of statistics education\$nlst
no.3\$pEarly orchestral music
- 245 00 \$a[Bibliography on evolution and genetics]
- 245 00 \$a بار هستی
- 245 00 \$a هنر مدرن \$p شماره ۵۰ \$n مجله علوم انسانی

وجه تسمیه عام (GMD)

- بر اساس فصل نهم قواعد انگلو امریکن، وجه تسمیه عام برای فایل‌های کامپیوتری و اینترنتی به صورت [فایل کامپیوتری] استفاده می‌شود.
- 245 00 \$aISC guideline\$h [computer file]
- 245 00 \$a\$هراهنمای گام به گام اکسل \$h [فایل کامپیوتری]

اشکال دیگری از عنوان

- عنوان موازی (معمولاً با کلمه ی “یا” و “or” همراه است.) Parallel (title)
- عنوان به زبان دیگر
- عنوان روی جلد
- عنوان عطف
- 245\$b و ۲۴۶

شرح مسئولیت

- تکرار نام پدیدآور
- از منبع اصلی اطلاعات و سپس در جایی دیگر از منبع

- 245 00 \$aNASA spacelink \$h[computer file]\$c managed by the NASA education division

- 245 00 \$aارائه \$c [فایل کامپیوتری] \$hآموزش گام به گام اکسس شده توسط متخصصان موسسه دیباگران

ویرایش

- تغییرات ایجاد شده در محتوای فایل، زبان برنامه نویسی و سیستم عامل یا ایجاد تغییر در فایل کامپیوتری به منظور بازدهی بیشتر، به منزله ویرایش جدید در نظر گرفته می شود.
- شرح مسئولیت مربوط به ویرایش نیز جزئی از ناحیه ویرایش محسوب می شود.

- 250 ## \$a new version
- 250 ## \$a ۳۲ ویرایش
- 250 ## \$a ویرایش دوم /\$b نژاد علی محمد توسط

مشخصات فایل

- طرح بندی: این بخش از ناحیه مشخصات فایل برای فایل‌هایی مورد نیاز است که به شیوه دسترسی از راه دور قابل دستیابی باشند مانند منابع اینترنتی
- بهتر است از واژگان تعیین شده استفاده شود.
- مانند: داده های عددی کامپیوتری، داده های متنی کامپیوتری، پایگاه داده های کتابشناختی کامپیوتری، خبرنامه های کامپیوتری، اسناد کامپیوتری (مثل نامه ها، مقالات، و ...)، داده های تصویری کامپیوتری، داده های نقشه ای کامپیوتری و ...

- 256 \$a computerized data file

مشخصات فایل

- تعداد رکوردها، گزاره ها و غیره
- اگر اطلاعات تعداد فایل‌های موجود و ذخیره شده مشخص بود از این قاعده استفاده می شود.
- 256 \$a computer data(1file: 83565bytes)

نشانه گذاری ها

• نشانه گذاری عددی و یا الفبایی، تاریخی یا سایر نشانه گذاری های رایج برای پایاندهایی که از اولین شماره فهرست نویسی شده اند

- 362 0# \$a vol.1, issue 1(Oct.1989)-
- 362 1# \$aCeased publication in 2000
- 362 0# \$a۱ شماره ۱، جلد ۱، (بهار ۱۳۷۲)-

نشر، پخش و غیره

• تمامی فایده‌های کامپیوتری که به روش دسترسی از راه دور قابل دستیابی هستند، منابع منتشر شده محسوب می‌شود. در چنین حالتی وجود شرح رسمی نشر برای منابع الکترونیکی که محل و تاریخ نشر را شامل می‌شود، الزامی است. چنانچه اطلاعاتی یافت نشد، از قواعد انگلوامریکن تبعیت می‌شود.

- 260 ## \$aChicago: \$bAmerican Linrary Association,\$c 1992
- 260 ## \$a[S.l.: \$bS.n.],\$c2002

نشر، پخش و غیره

- در مورد پیامدهایی که فهرستنویسی آنها از شماره اول آغاز نشده، تاریخ نشر را حذف می کنیم
- در مورد پیامدهایی که فهرستنویسی آنها از شماره اول آغاز شده، تاریخ به صورت متناوب ذکر می شود
- 260 ## \$aLondon:\$bCambridge University,\$c1995-

آدرس اولیه

• این قاعده شامل آدرس پستی، نام شخص، تماس، شماره تلفن و سایر اطلاعاتی است که ممکن است با اهمیت باشند.

• استان \$c تهران \$b خیابان انقلاب \$a خیابان ۱۲ فروردین \$a ## 270
\$d تهران \$eBA32563 \$k(+98)2166966207

توصیف ظاهری

- ناحیه توصیف ظاهری برای فایل‌های کامپیوتری حذف می‌شود، زیرا نوع ماده مورد فهرستنویسی دارای مشخصات فیزیکی نیست.

فروست

• نام یک فروست یا هر نشانه گذاری عددی و یا سایر نشانه گذاریها به همراه هر گونه مسئولیتی که ممکن است برای فروست به کاربرده شود، در اینجا ثبت می شود.

- شماره ٤ ٧\$ دانشمندان معاصر ایران #1 490 \$a
- 490 0#\$aProject Gutenberg e-text\$x 2665-5963

یادداشت

- ایجاد توازن در رکورد کتابشناختی
- واژه پردازی توسط فهرستنویس
- یادداشتهای الزامی و یادداشتهای اختیاری

یادداشتها -- دامنه و ماهیت

• این یادداشت اطلاعات مختصری در زمینه دامنه و ماهیت فایل ارائه می کند. مگر آنکه آن را از بقیه توصیف کتابشناختی جدا کرده و یا به عنوان بخشی خلاصه به شمار آوریم.

- 500 ## \$anovel
- 500 ## \$a روزنامه الکترونیکی

یادداشتها -- روش به کارگیری

- در این یادداشت، طریقه ی به کارگیری فایل کامپیوتری به کاربر ارائه می شود
- مجله الکترونیکی در فرمت پی دی اف در دسترس است. 516 ## \$a
- 516 ## \$a Electronic Journal available in Postscript and Hypertext
- همچنین می توان از اصطلاحاتی که نوع فایل را مشخص می کند استفاده کرد:
- 516 ## \$a text(law report and digests)
- 516 ## \$a بازی

یادداشتها -- تناوب پایندها

• توالی نشر پایندها را به صورت کلماتی که نشانگر این توالی باشند استفاده می شود.

- 310 ## \$aWeekly
- 310 ## \$aماهنامه
- 310 ##\$a(به جز فرودین) ماهنامه

یادداشتها -- نیازمندیهای سیستم

- این یادداشت مشخص می کند که برای استفاده از فایل، چه نوع کامپیوتری لازم است، چه مقدار حافظه، چه برنامه هایی و چه نوع لوازم جانبی؟
- برای فایل های دسترسی از راه دور این یادداشت لازم است.

- 538 ## \$aSystem requirements: PostScript compatible printer
- 538 ## \$a Sysytem requirements: Adobe Acrobat Reader

یادداشتها - شیوه دسترسی

- این یادداشت، محل جزایی همراه با اطلاعات کدگذاری شده را برای دستیابی مهیا می کند.
  - این یادداشت را می توان با واژه هایی مانند "شیوه دسترسی" آغاز کرد.
  - می توان آدرس اینترنتی را نیز در این بخش آورد اما احتیاج به روزآمد کردن دارد.
- 538 ## \$aMode of access: Wolrd Wide Web
  - 538 ## \$aaccess through Internet.
  - 538 ## \$aشیوه دسترسی: اینترنت

یادداشتها - منبع عنوان کامل

- این یادداشت، یادداشتی ضروری است و منبعی را که عنوان کامل در آن یافت شده است، مشخص می کند.
- 500 ## \$a Title from first line of file
- 500 ## \$a منبع عنوان: صفحه ی خانگی موسسه تهیه کننده

یادداشتها - توصیف بر پایه ی ...

• اگر پایندی بر اساس اولین شماره ، توصیف نشده باشد، از این یادداشت استفاده می کنیم.

- 500 ## \$aDescription based on: Issu 43y title from file header
- 500 ## \$a ۵ شماره ی پایه ی شماره

یادداشتها - اطلاعات مربوط به عنوان

- چنانچه اطلاعات مربوط به عنوان فایل مورد نیاز بوده و قبلا در جایی ذکر نشده، نام فایل را می توان در این فیلد ذکر کرد.
- 500 ## \$aFilename: TeXhaxD

یادداشتها – عناوین موازی و سایر اطلاعات عنوان

• این یادداشت برای ثبت اطلاعات دیگر عنوان که در اثر یافت می شوند و مهم هستند اما در جای دیگری آورده نشده است به کار می رود.

- 500 ## \$a “ISC“
- 500 ## \$a بروشور معرفی آر دی ای

یادداشتها -- شرح مسئولیت

• این یادداشت برای ذکر نام هر شخص یا تنالگانی به کار می رود که در ناحیه اول نیامده باشد اما از اهمیتی برای ثبت برخوردار است.

• 500 ## \$a Made available by the International Telecommunication”

• 500 ## \$a ضبط شده در استودیوی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

یادداشتها - ویرایش و تاریخچه فایل

• اطلاعات مربوط به ویرایش و تاریخچه فایل اگر برای کاربر مهم تلقی می شود در اینجا ثبت می گردد.

- 500 ## \$a"Originally a wiretap etext edition"
- 500 ## \$a بر اساس نسخه انگلیسی ویرایش سال ۱۹۸۸ میلادی.

یادداشتها - روش تهیه فایل

- متدولوژی تهیه فایل در این یادداشت بیان می شود.
- یادداشتهایی درباره هر مشخصه روش شناسانه خاص اثر مورد فهرست نویسی را می توان ثبت کرد.
- 567 ## \$a Study utilized a stratified, multistate sampling procedure in three stages.
- 567 ## \$a با استفاده از یک نمونه گیری تصادفی و مطالعه بر روی جامعه ی آماری پرستاران بیمارستانهای شهر تهران

یادداشتها - مشخصات فایل

• اگر اطلاعات اضافی در مورد فایل در هیچ جای دیگری از رکورد کتابشناختی قابل دسترسی نباشد از این یادداشت استفاده می شود.

- 500 ## \$aMinimal TEI tagging
- 500 ## \$a فایل در فرمت پی دی اف است.

یادداشتها -- شماره گذاری و نشانه گذاری به ترتیب تاریخی برای پایندها

• این یادداشت برای ثبت هر نوع اطلاعات در مورد شماره گذاری که در ناحیه ۳ برای پایندها مشخص نشده است، به کار می رود. همچنین می تواند برای ارائه نشانه گذاری های ویژه، نامنظم یا پیچیده به کار رود.

- 515 ## \$aNumbering irregular
- 515 ## \$a شماره گذاری نامنظم
- 515 ## \$a شماره ی فروردین ۱۳۸۲ به عنوان نسخه ی تابستان ۱۳۸۲ معرفی شده است.

یادداشتها - اطلاعات نشر، پخش و غیره

• برای ثبت هرگونه اطلاعات با اهمیت که در مورد نشر یا پخش فایل قید نشده است، به کار می رود.

- 500 ## \$a Available commercially from: Oxford Text Archive, A-1300-A.
- 500 ## \$a دسترسی از طریق صفحه اصلی وب سایت کتابخانه ملی

یادداشتها - توصیف ظاهری شامل رنگ یا صدا

• اطلاعات مربوط به رنگ یا صدا چنانچه در خلاصه نیامده باشد، در این یادداشت ثبت می شود.

- 500 ## \$a Graphic display in color
- 500 ## \$a صدای این موسیقی به صورت دیجیتال ضبط شده است.

یادداشتها - اطلاعات فروست

- این یادداشت برای ثبت اطلاعاتی از پیایندها که در شرح پیایندها نیامده به کار می رود.
- 500 ## \$aOriginally issued in series: American national election study series
- 500 ## \$a این فروست متعلق به مجموعه محمدعلی جمال زاده است.

یادداشتها - یادداشت پایان نامه

• اگر فایل کامپیوتری یک پایان نامه باشد، جزییات مربوط به نمره یا درجه ی پایان نامه در این یادداشت آورده می شود.

- 502 ## \$aThesis(M.A.)- Carnegie Mellon University, 1991.
- 502 ## \$a۱۳۹۲ - دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۹۲

یادداشتها - مخاطب مورد نظر برای اثر

• مخاطب اثر در این یادداشت ثبت می شود.

- 521 ## \$aMedical Personnel and health researchers
- 521 ## \$a کتابداران شاغل در کتابخانه های عمومی

یادداشتها - ارجاع به توصیفات منتشر شده

• اگر اثر مورد فهرستنویسی در جایی مورد استناد واقع شده و یا توصیف شده در این یادداشت به آن اشاره می شود.

- 510 0# \$a Applied science and technology index
- 510 0# \$a نمایه شده در نمایه استنادی جهان اسلام
- 524 ## \$a Jennings M. Kent and Richard G. Niemi.
Youth socialization panel study, 1965-1973.

یادداشتها - سایر قالبهای در دسترس

• سایر قالبهایی که اطلاعات از طریق آنها قابل دسترسی باشد در این یادداشت ثبت می شود.

- 530 ## \$a Also available in AMESTEX format and print format
- 530 ## \$a در قالب پی دی اف نیز در دسترس است.

یادداشتها -- خلاصه

- در صورت لزوم می توان خلاصه ای موضوعی و مختصر از اهداف و محتوای اثر را در این یادداشت ارائه کرد.
- این مجموعه شامل مقالاتی است که در اولین همایش بین \$a ## 520 المللی سرطان در ایران در سال ۱۳۸۸ برگزار شده است.

یادداشتها -- محتویات

- این یادداشت لیستی رسمی یا غیررسمی از محتویات فایل را فراهم می کند.
- مقدمه - معرفی نرم افزار - سیستمهای امنیتی در وب سایت 505 0# \$a - استفاده از مرورگرهای وبی - شناخت موتورهای جستجو

یادداشتها - شرح رونوشت، موجودی کتابخانه و محدودیتهای موجود در به کارگیری اثر

- هر محدودیت عمومی یا جهانی و یا محدودیت های دیگر در به کارگیری اثر مورد فهرستنویسی در این یادداشت ثبت می شود.
- محدودیت دسترسی: نسخه های خطی موجود در این فایل 506 ## \$a امکان کپی و پرینت ندارد و فقط قابل مشاهده است.

یادداشتها - یادداشتهای ترکیبی

- این یادداشت برای شرح اثر اصلی که توسط فایل کامپیوتری مورد فهرستنویسی تهیه شده است به کار می رود. (چاپ اول اثر)

- تهران: C \$ ابولقاسم فردوسی/شاهنامه \$a :متن الکترونیکی \$p ## 534
امیرکبیر، ۱۳۵۹

یادداشتها - اثر توصیف شده

• وقتی شرح اثر مبتنی بر چاپ اول نباشد، هرچند که اثر به عنوان یک پایانید یا تک نگاشت با تغییرات گاه به گاه فهرستنویسی شود، از این یادداشت استفاده می شود.

- 500 ## \$a Description based on home page: Last update, June 30, 1997.
- 500 ## \$a (آبان ۱۳۷۷) ۲۰ شماره ۷۰، جلد ۷۰، توصیف بر اساس جلد

مهم این است که هرگز از پرسش باز نایستید.
آلبرت اینشتین